

Tekoälyä ja pilvipalveluja koskevat periaatteet
2665/00.01.01.01/2025

Tulevaisuuslautakunta 14.05.2025 § 40

Lisätiedot	ICT- ja digijohtaja Maija Valta maija.valta@siunsote.fi Puh. 013 330 4337
Päätösehdotus	Strategiajohtaja Pirskanen Ilkka: Tulevaisuuslautakunta hyväksyy osaltaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen tekoälyä ja pilvipalveluja koskevat periaatteet ja lähettää ne edelleen hyvinvointialueen hallitukselle käsiteltäväksi.
Päätös	Hyväksyttiin.
Selostus	Siun soten strategian tavoitteena on hyvinvoiva pohjoiskarjalainen ja tehtävänä lupaus turvata pohjoiskarjalaisten arkea. Digitalisaation laajamittainen hyödyntäminen on yksi Siun soten strategian menetystekijöistä. Tekoäly ja pilvipalvelut ovat keskeinen osa digitalisaatiota. Tekoäly on kehittynyt viime vuosina nopeasti ja mahdollistaa tällä hetkellä monia uudenlaisia, myös hyvinvointialueita kiinnostavia hyödyllisiä käyttökohteita hallinnollisista töistä tiedolla johtamiseen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotantoon asti. Eryteisesti generatiivisen (~uutta luova) tekoälyn ja laajojen kielimallien kehitys on synnyttänyt helppokäyttöisiä tekoälyn ns. chatbot-palveluja, jotka vastaavat luonnollisella kielellä kirjoitettuihin kysymyksiin, etsivät ja tiivistävät tietoa ja luovat pyynnöstä uutta aineistoa kuten tekstiä, kuvia ja koodia. Erilaisia älykkään oloisia chatbotteja on internetissä tarjolla useita avoimesti ja ilmaiseksi käyttöön, tosin maksullinen versio saattaa tuottaa parempia ja luotettavampia tuloksia. Tekoälymalleja kehitetään edelleen käsittelemään paitsi tekstimuotoista tietoa myös toimisto-ohjelmistoja, videoita ja melkein pä kaikkea mahdollista digitaalista materiaalia. Tekoälyä on jo integroitu tietojärjestelmiin, esimerkiksi tietoturvaohjelmistoihin: tekoäly oppii mikä on organisaatiossa sallittua tai kiellettyä tietoteknistä toimintaa ja hälyttää poikkeamista. Tekoäly voi tehostaa organisaation toimintaa ja prosesseja merkittävästi. Työntekijän tuottavuutta tekoäly voi lisätä esimerkiksi nopeuttamalla tiedonhakua, tuottamalla luonnoksia, ja tiivistämällä suuriakin tietomassoja. Tekoälyn hyödyntämiseen liittyy kuitenkin reunaehdoja kuten tietosuoja, tekoälymallien mahdolliset vinoumat ja niiden tuottaman tiedon luotettavuus. Äskettäin hyväksytty tekoälyasetus asettaa vaatimuksia tekoälyn kehittämiselle ja käytölle, jotta tekoäly on turvallista, siihen voi luottaa eikä sen käyttö aiheuta haittaa ihmis- ja perusoikeuksille.

Siun soten tekoälyn hyödyntämisen yleiset periaatteet-dokumentissa kuvataan generatiivisen tekoälyn hyödyntämisen turvalliset periaatteet ja reunaehdot hyvinvointialueella.

Pilvipalveluiden käyttö on kasvanut merkittävästi viime vuosina, ja niiden merkitys julkishallinnossa on korostunut entisestään. Suomessa julkisen sektorin organisaatioiden on tärkeää laatia selkeät pilvipalvelulinjaukset, jotta voidaan varmistaa palveluiden tehokas, turvallinen ja lainmukainen käyttö. Pilvipalvelut tarjoavat mahdollisuuden parantaa palveluiden saatavuutta, joustavuutta ja kustannustehokkuutta. Sosiaali- ja terveydenhuollon alalla paineet digitalisaation edistämiseksi ja kustannustehokkuuden lisäämiseksi ovat merkittäviä. Pilvipalveluista on tulossa yhä tärkeämpiä, ja monissa tapauksissa niistä voi tulla ainoa mahdollinen palvelumalli, erityisesti uusien teknologioiden, kuten tekoälyn, myötä.

Pilvipalveluihin liittyy kuitenkin myös merkittäviä uhkia, kuten tietoturvariskit, tietosuojaloukkaukset ja palvelunestohyökkäykset. Nämä uhat eivät kuitenkaan poikkea muilla teknologiaratkaisuilla toteutettujen palveluiden riskeistä. Globaali toimintamalli ja uudenlainen teknologia korostavat tietosuojariskien arvioinnin merkitystä. Näiden uhkien hallinta edellyttää huolellista suunnittelua ja selkeitä linjauksia. Pilvipalvelulinjaukset auttavat varmistamaan, että tietosuoja ja tietoturva ovat asianmukaisesti huomioituja, ja ne tarjoavat selkeät ohjeet palveluiden hankintaan ja käyttöön. Lisäksi linjaukset tukevat organisaatioiden digitaalista muutosta ja parantavat yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Näin voidaan vastata paremmin kansalaisten tarpeisiin ja parantaa julkisten palveluiden laatua ja saavutettavuutta.

Siun soten Pilvipalvelujen yleiset periaatteet -dokumentti auttaa varmistamaan tietosuojan ja tietoturvan asianmukaisen huomioimisen pilvipalveluissa sekä tarjoaa selkeät ohjeet palveluiden hankintaan ja käyttöön. Lisäksi linjaukset tukevat organisaatioiden digitaalista muutosta ja parantavat yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Näin voidaan vastata paremmin kansalaisten tarpeisiin ja parantaa julkisten palveluiden laatua ja saavutettavuutta.